

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijny kodeks celny (przekształcenie)

COM(2012) 64 final – 2012/0027 (COD)

(2012/C 229/13)

Sprawozdawca: **Antonello PEZZINI**

Rada, w dniu 7 marca 2012 r., oraz Parlament Europejski, w dniu 13 marca 2012 r., postanowiły, zgodnie z art. 33, 114 i 207 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijny kodeks celny (przekształcenie)

COM(2012) 64 final – 2012/0027 (COD).

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 8 maja 2012 r.

Na 481. sesji plenarnej w dniach 23–24 maja 2012 r. (posiedzenie z 23 maja) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 135 do 3 – 3 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Komitet jest zdania, że skutecznie funkcjonująca unia celna stanowi konieczny warunek integracji europejskiej dzięki zapewnieniu swobodnego, bezpiecznego i przejrzystego przepływu towarów, maksymalnej ochrony konsumentów i środowiska, oraz dzięki skutecznej i prowadzonej w jednolity sposób walce z oszustwami i podrabianiem na całym obszarze Unii.

1.2 Komitet apeluje zatem o realizowanie spójnej polityki celnej, opartej na jednolitych procedurach – aktualnych, przejrzystych, skutecznych i uproszczonych – która mogłaby przyczynić się do zwiększenia gospodarczej konkurencyjności Unii Europejskiej w skali światowej i umożliwić ochronę własności intelektualnej oraz praw i bezpieczeństwa europejskich przedsiębiorstw i konsumentów.

1.3 Z tego punktu widzenia Komitet pozytywnie ocenia przyjęcie przez Komisję Europejską wniosku dotyczącego rozporządzenia stanowiącego przekształcenie rozporządzenia (WE) nr 450/2008 z dnia 23 kwietnia 2008 r. i apeluje o ustanowienie konkretnych terminów i zastosowanie jednolitych interpretacji oraz o wprowadzenie szczegółowych informacji i kompleksowych szkoleń, poza odpowiednimi zasobami finansowymi przyznawanymi na szczeblu krajowym i unijnym.

1.4 EKES jednoznacznie popiera **dostosowanie** przepisów kodeksu **do postanowień Traktatu z Lizbony** w zakresie przekazywania uprawnień i nadawania uprawnień wykonawczych z zachowaniem odpowiedniej równowagi między Parlamentem a Radą, przy czym obie te instytucje powinny działać na tym samym poziomie w kwestii aktów delegowanych.

1.5 Komitet uznaje za równie potrzebne i istotne wprowadzenie **środków modernizacyjnych, takich jak uproszczenie**

przepisów celnych, oraz ukończenie procesu **interoperacyjnej informatyzacji** organów celnych, co ma na celu usprawnienie praktyk handlowych i zwiększenie koordynacji zapobiegania i ścigania.

1.6 EKES obawia się powstania **ewentualnych różnic w krajowych interpretacjach** unijnych przepisów celnych, ponieważ różnice te stanowiłyby poważne biurokratyczne utrudnienie dla przedsiębiorstw, zwłaszcza tych mniejszych, co z kolei odbiłoby się negatywnie na konkurencyjności Europy.

1.7 W tym kontekście EKES zdecydowanie popiera stosowanie procedury **odprawy scentralizowanej**, realizowanej za pomocą odpowiednich systemów elektronicznych, systematyczne wykorzystywanie ujednoliconych metod pracy, **modelowanie procesów operacyjnych**, rozpowszechnianie wszystkich inicjatyw dotyczących odprawy elektronicznej oraz utworzenie w ramach eksperymentu europejskiej zadaniowej grupy szybkiego reagowania, z myślą o przyjmowaniu innowacyjnych procesów.

1.8 Komitet dopuszcza **możliwość późniejszego wprowadzenia** kodeksu, aby wydłużyć czas na opracowanie zharmonizowanych systemów elektronicznych i organizacyjne usprawnienie procedur celnych na zewnętrznych granicach Unii Europejskiej, lecz przede wszystkim aby można było **właściwie informować i edukować zasoby ludzkie** i tym samym stworzyć warunki sprzyjające handlowi międzynarodowemu i szybkiemu przepływowi osób i towarów.

1.9 Zdaniem EKES-u niezbędne jest **zacieśnienie współpracy** między administracją celną, organami nadzorującymi rynek, służbami Komisji i agencjami europejskimi w celu ściślejszego kontrolowania jakości towarów przewożonych przez granice.

1.10 Komitet podkreśla konieczność podniesienia jakości usług świadczonych na rzecz przedsiębiorców i innych zainteresowanych stron oraz zaleca Komisji, aby przez zapewnienie konkretnych korzyści i uproszczonych procedur zachęcała przedsiębiorców do ubiegania się o przyznanie **statusu upoważnionego przedsiębiorcy**.

1.11 Komitet podkreśla, że należy zapewnić odpowiednie informacje i edukację dla urzędników celnych, przedsiębiorców i agencji celnych, dzięki czemu będzie można jednolicie stosować i interpretować przepisy oraz skuteczniej chronić konsumentów; ma temu służyć także rozwój działalności **katedry Jeana Monneta w dziedzinie europejskiego prawa celnego**, w ścisłej współpracy z uniwersytetami i ośrodkami naukowymi z całej Europy.

1.12 Komitet jest przekonany o konieczności wykorzystania możliwości i potencjału poszczególnych państw członkowskich w celu utworzenia **europejskiej wyższej szkoły edukacji celnej**, aby móc promować prestiż zawodów w sektorze celnym, a z czasem także doprowadzić do powstania **jednolitego europejskiego organu celnego**.

2. Obecny kontekst

2.1 Organy celne odgrywają zasadniczą rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa i ochrony, a także w ochronie konsumentów i środowiska, zapewnianiu zintegrowanego systemu pobierania opłat, zaostrzeniu walki z oszustwami i korupcją oraz zapewnianiu poszanowania prawa własności intelektualnej. Przywóz do Unii Europejskiej towarów podrobionych stanowi stratę w dochodach, naruszenie praw własności intelektualnej, nie mówiąc o poważnych zagrożeniach dla bezpieczeństwa i zdrowia europejskich konsumentów.

2.2 Przepisy obowiązującego do dziś wspólnotowego kodeksu celnego z 1992 r. stosuje się za pomocą procedur opartych często na dokumentach papierowych, mimo że jakiś czas temu wprowadzono elektroniczny system odprawy w formie krajowych systemów informatycznych, nie ustanowiwszy jednak europejskiego obowiązku korzystania z tego systemu.

2.3 Z biegiem czasu wzrosła rola organów celnych, na skutek rozwoju handlu oraz innych czynników związanych z bezpieczeństwem produktów i nowymi technologiami informatycznymi, które zwiększyły konkurencyjność rynku wewnętrznego, m.in. dzięki zmianom wprowadzonym do Traktatu z Lizbony.

2.4 W 2008 r. wprowadzono zmodernizowany kodeks celny⁽¹⁾, aby uwzględnić coraz intensywniejszy handel, nowe metody zarządzania ryzykiem, ochronę i bezpieczeństwo legalnego handlu oraz aby stworzyć wspólne środowisko informacyjne dla organów celnych i sektora handlu.

2.5 Przepisy zmodernizowanego kodeksu celnego weszły już w życie, ale żeby były rzeczywiście stosowane, niezbędne są przepisy wykonawcze, które mają zostać opracowane do dnia 24 czerwca 2013 r. Terminu tego jednak nie można dochować

ze względów technicznych i praktycznych, z uwagi na złożoność aspektów prawnych, informatycznych i operacyjnych.

2.6 EKES sygnalizował już w opiniach dotyczących tych kwestii, że terminy te wyznaczono z pewnym optymizmem⁽²⁾, i podkreślił, że „brak rozporządzenia wykonawczego, którego sporządzenie należy zresztą do kompetencji Komisji, pozostawia obecnie miejsce na obawy dotyczące różnych zasad”⁽³⁾. Mimo to jest nadal zdania, że „unia celna, która zainicjowała integrację gospodarczą Europy, nie mogłaby dziś bez negatywnych konsekwencji pozostawać w tyle za handlem międzynarodowym”⁽⁴⁾.

2.7 Jeśli chodzi o zasoby finansowe, Komitet przypomina treść swojej niedawnej opinii w sprawie wniosku dotyczącego programu działania dla cel i podatków w Unii Europejskiej na okres 2014–2020 (**FISCUS**)⁽⁵⁾. Wdrożenie tego programu powinno jednak stanowić – jak EKES już wielokrotnie sugerował⁽⁶⁾ – jedynie początek działań w ramach ustrukturyzowanej współpracy między wszystkimi agencjami, krajowymi i unijnymi, zaangażowanymi w walkę z oszustwami i przestępczością finansową: praniem brudnych pieniędzy, przestępczością zorganizowaną, terroryzmem, przemytem itp.

2.8 Ponadto EKES uznaje, że ponieważ w ostatnich latach rozwinęto dwa programy – „**Cła 2013**” i „**Fiscalis 2013**” – podążając różnymi ścieżkami i że obecnie zbiegają się one w jeden program FISCUS, **należy zachować najważniejszy pozytywny aspekt programu tego typu, którym jest „znaczenie nadawane czynnikowi ludzkiemu”**:

— „Należy zadbać o to, by krajowe administracje celne i podatkowe były w wystarczającym stopniu przygotowane do stawienia czoła wyzwaniom kolejnej dekady.

— Sektory podatkowe i celne muszą zostać wyposażone w nowoczesny i wydajny system informatyczny. System ten powinien obejmować takie elementy, jak zmodernizowany kodeks celny.

— Komitet opowiada się za przeprowadzeniem bardziej szczegółowej oceny wpływu programu na budżety UE i państw członkowskich”⁽⁷⁾.

2.9 Modernizacja sektora celnego wymaga odpowiednich zasobów finansowych, dostosowanych do procedur i procesów związanych z czynnościami celnymi, zwłaszcza ze stworzeniem systemów elektronicznych i edukacją zasobów ludzkich zatrudnionych w tej dziedzinie.

⁽²⁾ Zob. Dz.U. C 318 z 23.12.2006, s. 47.

⁽³⁾ Zob. Dz.U. C 309 z 16.12.2006, s. 22.

⁽⁴⁾ Zob. Dz.U. C 324 z 30.12.2006, s. 78.

⁽⁵⁾ Zob. Dz.U. C 143 z 22.05.2012, s. 48.

⁽⁶⁾ Zob. opinie EKES-u: w sprawie zwalczania oszustw w dziedzinie podatku od wartości dodanej, Dz.U. C 347 z 18.12.2010, s. 73; pt. „Wspieranie dobrych rządów w dziedzinie opodatkowania”, Dz.U. C 255 z 22.9.2010, s. 61; w sprawie uchylania się od płacenia podatków związanego z importem, Dz.U. C 277 z 17.11.2009, s. 112; w sprawie odzyskiwania wiarygodności dotyczących podatków, cel i innych obciążeń oraz współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania, Dz.U. C 317 z 23.12.2009, s. 120.

⁽⁷⁾ Zob. przypis 5, tamże.

⁽¹⁾ Zob. Dz.U. L 145 z 4.6.2008, s. 1.

2.10 Cele strategiczne nowego wniosku dotyczącego rozporządzenia pozostają takie same jak w rozporządzeniu (WE) nr 450/2008 będącym przedmiotem przekształcenia, są to więc cele spójne z aktualną polityką w zakresie handlu towarami wprowadzanymi do Unii Europejskiej lub ją opuszczającymi: w sprawie tych celów Komitet miał już możliwość wyrażenia swojej opinii⁽⁸⁾.

2.11 W rezolucji z dnia 1 grudnia 2011 r. Parlament Europejski wypowiedział się na temat modernizacji służby celnej⁽⁹⁾ i poruszył kwestie: strategii celnej, instrumentów zapewniających konkurencyjność i sprawne zarządzanie ryzykiem; zasady „jednego okienka”; harmonizacji systemów kontroli i sankcji; uproszczenia procedur; interesów finansowych i praw własności intelektualnej oraz zacieśnienia współpracy.

2.12 Ze swojej strony Komisja w sprawozdaniu w sprawie postępów we wdrażaniu strategii dotyczącej rozwoju unii celnej⁽¹⁰⁾ podkreśliła potrzebę:

- przyjęcia szerszego strategicznego podejścia do współpracy z pozostałymi organami i międzynarodowymi partnerami w dziedzinie bezpieczeństwa, zdrowia, ochrony i środowiska;
- usprawniania i aktualizowania procesu zarządzania, zarówno na poziomie struktur, jak i metod pracy, w szczególności poprzez dążenie do stosowania bardziej pragmatycznego podejścia w ramach procesów unii celnej;
- dzielenia się potencjałem i zdolnościami przez państwa członkowskie oraz przez państwa członkowskie i Komisję w celu zwiększenia skuteczności i jednolitości oraz osiągnięcia korzyści skali w ramach planowanego programu FISCUS;
- określenia podstawy dla pomiaru oraz przeprowadzania oceny wydajności (wyniki oraz rezultaty) w celu zapewnienia osiągnięcia zamierzonych celów przez unię celną lub w celu identyfikacji opóźnień lub luk.

2.13 Ze swojej strony Rada w rezolucji z dnia 13 grudnia 2011 r.⁽¹¹⁾ postanowiła określić strategię dla przyszłej współpracy, z myślą o określeniu środków, które należy przyjąć, by dalej zacieśniać współpracę celną i współpracę z innymi organami, wzmocnić rolę organów celnych jako naczelnego organu kontrolującego przepływ towarów w obszarze wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, z uwagi na osiągnięcie bardziej efektywnej ochrony obywateli Unii.

3. Wniosek Komisji Europejskiej

3.1 Komisja proponuje zastąpienie rozporządzenia (WE) nr 450/2008 (zmodernizowany kodeks celny) rozporządzeniem przekształconym, za pomocą którego m.in.:

- dostosuje się tekst do Traktatu z Lizbony;

⁽⁸⁾ Zob. przypis 2.

⁽⁹⁾ Zob. rezolucja PE z 1.12.2011 (2011/2083/INI).

⁽¹⁰⁾ Zob. COM(2011) 922 z dnia 20 grudnia 2011 r.

⁽¹¹⁾ Zob. Dz.U. C 5 z 7.1.2012, s. 1.

- dostosuje się tekst do aspektów praktycznych i zmian w zakresie przepisów celnych oraz przepisów dotyczących innych sektorów związanych z przepływem towarów między Unią Europejską a państwami trzecimi;

- określi się termin wystarczający, by rozwinąć systemy informatyczne niezbędne do funkcjonowania kodeksu.

3.2 W przekształconej wersji rozporządzenia (WE) nr 450/2008 przewiduje się lepsze dostosowanie przepisów do praktyk handlowych dzięki optymalnej strukturze i właściwemu harmonogramowi rozwoju systemu informatycznego, a jednocześnie zachowanie wszystkich zalet rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku dotyczącego przekształcenia, tj. uproszczenia procedur administracyjnych dla organów publicznych (unijnych lub krajowych) oraz prywatnych.

4. Uwagi ogólne

4.1 Komitet pozytywnie ocenia przyjęcie przez Komisję Europejską wniosku dotyczącego rozporządzenia stanowiącego przekształcenie rozporządzenia (WE) nr 450/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. ustanawiającego wspólnotowy zmodernizowany kodeks celny.

4.2 Choć Komitet pozytywnie odnosi się do nowego wniosku, jest zdania, że należy zapewnić:

- jednoznaczne terminy na wdrożenie przepisów wykonawczych, aby uniknąć powtórnych przekształceń i odroczeń;
- jednolitą interpretację przepisów celnych Unii Europejskiej, która powinna działać jako jednolita rama administracja na rzecz wprowadzenia **jednolitego europejskiego organu celnego**;
- te same poziomy kontroli i jednolite traktowanie przedsiębiorców w dowolnym miejscu obszaru celnego UE, z zastosowaniem ujednoliconych pakietów kontrolnych, udoskonaleniem trybu funkcjonowania „jednego okienka” i ułatwieniem dostępu do statusu upoważnionego przedsiębiorcy;
- szczegółowe informacje dla wszystkich zainteresowanych podmiotów, aby zapewnić jednolite i spójne stosowanie nowych przepisów i procedur informatycznych, zgodnie ze wspólnymi normami prowadzącymi do pełnej interoperacyjności;
- wysokiej jakości szkolenia dla pracowników celnych i przedsiębiorców, z wykorzystaniem platform i standardów europejskich w celu podniesienia poziomu profesjonalizmu i odpowiedzialności, poprzez odpowiednie monitorowanie, na podstawie europejskich parametrów jakości;
- odpowiednie krajowe lub unijne zasoby finansowe poprzez uruchomienie odpowiednich programów, np. **FISCUS**, **unijne programy kształcenia ustawicznego**, dotyczące m.in. szkoleń językowych i szkoleń w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, oraz **katedra Jeana Monneta**;

— dzielenie się potencjałem i zdolnościami przez państwa członkowskie oraz na szczeblu unijnym w celu stworzenia **europejskiej wyższej szkoły edukacji celnej**, aby móc podnieść prestiż sektora celnego.

4.3 Komitet jest zdania, że powyższe założenia mają szczególne znaczenie dla edukacji i wspólnych inicjatyw w zakresie informatyzacji mających na celu zapewnienie wysokiego standardu interoperacyjności systemów celnych oraz **jednolitego europejskiego korpusu celnego**, kwalifikacji oraz jednorodnych poziomów operacyjnych.

4.4 Znaczne inwestycje, które już zrealizowano w celu wprowadzenia interoperacyjnych informatycznych systemów celnych, nie wyeliminowały różnic dotyczących przepisów i wykorzystywania danych: należy wykorzystać terminy określone we wniosku Komisji, by przeprowadzić intensywniejszą harmonizację i urzeczywistnić „europejski korpus celny”, który będzie służył za podstawę do osiągnięcia celu popieranego przez Komitet, czyli utworzenia **jednolitego europejskiego organu celnego**.

4.4.1 Mając na uwadze wprowadzenie jednolitego stosowania rozporządzenia, EKES proponuje eksperymentalne utworzenie europejskiej zadaniowej grupy szybkiego reagowania, która będzie wspierała realizację istotnych i uciążliwych zadań urzędów celnych, głównie na granicach zewnętrznych.

4.5 EKES raz jeszcze podkreśla, że „wspólnotowe zarządzanie administracją celną powinno być jednym z długoterminowych celów Unii. Jego zalety to prostota, niezawodność i oszczędność, jak również możliwość powiązania z systemami innych państw UE oraz krajów trzecich” ⁽¹²⁾.

4.6 Komitet podkreśla konieczność dysponowania aktualnymi wytycznymi dotyczącymi kontroli przewożonych towarów, bezpieczeństwa produktów i publicznym bankiem danych na temat towarów niebezpiecznych, które przechwycono w urzędach celnych.

4.7 Komisja powinna ponadto uwzględnić uwagi EKES-u przedstawione w jego opinii z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie horyzontalnych ram prawnych ⁽¹³⁾, dotyczące konieczności usprawnienia koordynacji i wzmocnienia działań w zakresie nadzoru rynkowego.

4.8 Jeśli chodzi o ochronę prawną na rynku UE, przepisy powinny przekształcać się w nowe systemy umożliwiające ustalenie pochodzenia i zapewniające identyfikowalność produktów w celu skuteczniejszego informowania konsumentów i wzmocnienia działań zapobiegających nieprawidłowościom i oszustwom w sektorze celnym.

Bruksela, 23 maja 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON

⁽¹²⁾ Dz.U. C 318 z 13.9.2006, s. 47.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 120 z 16.5.2008, s. 1.